

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Mfv.II.10.376/2017/3.

A tanács tagjai: Dr. Tálné dr. Molnár Erika a tanács
elnöke

Dr. Bors Szilvia előadó bíró

Dr. Stark Marianna bíró

A felperes:

A felperes képviselője: jogtanácsos

Az alperes:

Az alperes képviselője:

A per tárgya: jogalap nélkül kifizetett illetmény visszakövetelése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Gyulai Törvényszék 10.Mf.25.855/2016/3.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.132/2016/9.

Rendelkező rész

A Kúria a Gyulai Törvényszék 10.Mf.25.855/2016/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

- [1] Az alperes hivatásos szolgálati viszonyban állt a felperessel 2008. január 1-jétől. A felperes a ... számú, 2011. március 7-én kelt intézkedésével az alperest beosztásából felfüggesztette egyben elrendelte a felfüggesztés időtartamára járó távolléti díj 50%-os visszatartását az ellene folytatott ... számú fegyelmi eljárásra tekintettel ezen eljárás jogerős befejezésig, de legfeljebb két hónapra, mely intézkedését a .. számú, 2011. május 4-én kelt intézkedésével a ... számú fegyelmi eljárás jogerős befejezéséig meghosszabbított. Az alperes 2011. június 15-én, egy összegben 48.313 forint ruházati illetményt fizetett vissza a felperesnek. A

felperes ... számú, 2011. július 4-én kelt fizetési felszólításban 167.289 forint jogalap nélkül kifizetett munkabér visszafizetését kérte, melynek az alperes 2011. augusztus 5-én egy összegben tett eleget. A felperes a ... Ált. számú, 2014. április 14-én kelt fizetési felszólításban 17.847 forint jogalap nélkül kifizetett „szabadság túlvét” miatti munkabér visszafizetését kérte, melynek az alperes 2014. április 22-én egy összegben tett eleget. A felperes ... számú, 2013. január 14-én kelt intézkedésével az alperes részére kiegészítő juttatást állapított meg, melyet az illetménnyel együtt rendelt folyósítani akként, hogy annak összege 2013. január 1-jétől havi 14.000 forint, majd a .. számú intézkedéssel 2014. január 1-jétől 24.000 forint volt.

- [2] Az alperes 2013-ban a kiegészítő juttatást a felperes részére teljes összegben folyósította, ezért annak 50 %-át a ... Ált. számú, 2014. március 17-én kelt fizetési felszólításban az alperestől 55.020 forint összegben jogalap nélkül kifizetett illetmény címén kérte visszafizetni, mellyel szemben az alperes 2014. április 2-án ellentmondással élt. A felperes ezt követően fenti összegre 2014. május 1-jétől kamatokkal együtt fizetési meghagyás kibocsátását kezdeményezte, amely nemperes eljárás ellentmondás folytán perré alakult.
- [3] Az alperes 2013. évi havi fizetési jegyzékei a 139.140 forint beosztási illetményt, a 16.620 forint rendfokozati illetményt, a 20.871 forint %-os illetményt, az 5.798 forint szolgálati pótlékot, a 17.393 forint közterületi pótlékot, a 99.911 forint távolléti díjat, valamint a 14.000 forint kiegészítő juttatást tartalmazták, ezért az alperes összes bérjellegű járandósága 313.733 forint volt, míg az összes térítménye a távolléti díjat és a kiegészítő juttatást nem tartalmazva 199.822 forint lett, amelyből 113.911 forint járandóságra tett szert, s így a levonásokat követően 69.612 forintot utalt át a felperes az alperes bankszámlájára.
- [4] A felek között a jogviszony 2014. március 18-án szűnt meg.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [5] A felperes a keresetében téves munkabérkifizetés jogcímén nettó 55.020 forint és ezen összeg után 2014. május 1-jétől járó kamat, valamint jogtanácsosi munkadíj megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Arra hivatkozott, hogy a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: peridőszakban hatályos Hszt.) 107. § (1) bekezdésében foglaltakkal ellentétben az alperes részére a beosztásból felfüggesztés tartama alatt, 2013-ban, a kiegészítő juttatást teljes összegben, nem 50%-kal csökkentve fizette. Minthogy a kifizetés alaptalanságát az alperesnek fel kell volna ismerni, ezért a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 164. §-a alapján a jogalap nélkül kifizetett illetmény visszafizetésére köteles.
- [6] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint nem kellett felismernie a kifizetés alaptalanságát, mert a

bérfeljegyzékekből nem volt megállapítható, hogy a teljes összegű kiegészítő juttatást fizette a felperes. Hivatkozott arra is, hogy a korábbi felszólításoknak rövid időn belül, egy összegben eleget tett. Kifogásolta az igényérvényesítési határidő elmulasztását.

Az első- és másodfokú bíróság ítélete

- [7] A Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.132/2016/9. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte felperest az alperes részére 20.000 forint perköltség megfizetésére. Ítéletének indokolása szerint az Mt. 285.§ (1) bekezdés alapján a munkajogi igény 3 év alatt évül el. Az EBH2013.M.5. számú munkaügyi elvi határozat rögzíti, hogy az Mt. 164. §-a alapján a jogalap nélkül kifizetett munkabér hatvan napon túl - elévülési időn belül - akkor követelhető vissza, ha a munkavállalónak a kifizetés alaptalanságát fel kellett ismernie vagy azt maga idézte elő. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperesnek a közölt bérfeljegyzékek alapján nem kellett felismernie a kifizetés alaptalanságát, mert azokból nem volt megállapítható, hogy a kifizetett illetmény a kiegészítő juttatás teljes összegét tartalmazta.
- [8] A felperes fellebbezése alapján eljáró Gyulai Törvényszék 10.Mf.25.855/2016/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és a felperest 5.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte. Ítéletének indokolása szerint az elsőfokú bíróság helyesen vizsgálta, hogy az alperesnek fel kellett-e ismernie a kifizetés alaptalanságát, felismerhető volt-e, hogy a kiegészítő juttatást nem havi 7.000 forintban, hanem 14.000 forintban fizette meg a felperes. A csatolt okiratok nem tartalmazták azt, hogy a különböző jogcímenek megállapított díjazásokat milyen összegben fizette meg a felperes, csupán azt, hogy milyen jogcímek alapján milyen összegekre lenne jogosult az alperes, mennyi volt az összes bérfeljegyzékes járandósága, összes térítménye. Azt azonban nem lehetett megállapítani, hogy az összes térítményből milyen számítás folytán, hogyan határozta meg az alperest megillető járandóságot, így az alperesnek nem kellett felismernie, hogy részére a kiegészítő juttatás teljes összegét fizette a felperes, ezért a 60 napon túl előterjesztett igények elutasítottak.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [9] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a „kereset elutasítását, a felperes perköltségben történő marasztalását” - tartalma szerint: a keresetnek történő helyt adást, valamint az alperes perköltségben való marasztalását - kérte. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság tévesen értelmezte az Mt. 164. §-ában foglalt rendelkezéseket.
- [10] Érvelése szerint az alperesnek a rendelkezésére álló fizetési feljegyzékekből érzékelnie kellett, hogy számára havi 14.000 forint összegben folyósította a kiegészítő juttatást, nem vonta le annak 50%-át. A fizetési feljegyzékek kellő részletességgel tartalmazták,

hogy a felfüggesztés idejére kifizetett illetmény milyen elemekből tevődött össze, mely elemek kerültek visszatartásra. Az alperes összes bérjellegű járandóságát 7 sorban, míg összes térítményét 5 sorban részletezte. A fizetési jegyzékekben a térítmények tételesen felsorolásra kerültek, melyek között a kiegészítő juttatás 50%-a nem szerepelt. A folyósított 99.911 forint távolléti díj és a 14.000 forint kiegészítő juttatás nem adta ki a 113.911 forintot.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [11] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [12] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül. A perben nem volt vitatott, hogy a kiegészítő juttatásra az alperes jogosult volt 2013-ban, hogy annak összege havi 14.000 forint, valamint az sem, hogy olyan illetménynek minősült, amelyre a jogalap nélkül kifizetett illetmény jogszabályi rendelkezés tárgyi hatálya kiterjedt, valamint, hogy jogalap nélküli kifizetés történt. Ennek megfelelően a felülvizsgálati eljárás tárgyát annak vizsgálata képezte, hogy a perbeli esetben az alperesnek tudnia kellett-e a kifizetés jogtalanságáról.
- [13] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogszabályi feltételek fennállását arra alapította, hogy az alperes tudta, a beosztásból felfüggesztés tartama alatt a járandóságai 50%-ára jogosult. A járandóságai jogcímeit és azok összegeit a havi fizetési jegyzékek tartalmazták, ekként észlelnie kellett, hogy a kiegészítő juttatás jogcíme az 50%-os levonások között nem szerepelt, továbbá a járandóságának összege a 7.000 forint összeggel számolva nem 113.911 forint.
- [14] A rendelkezésre álló iratok alapján megállapítható, hogy a felperes a ... számú, 2011. március 7-én kelt intézkedésével az alperest beosztásából felfüggesztette és elrendelte a felfüggesztés időtartamára járó távolléti díj 50%-os visszatartását, mely intézkedést a ... számú, 2011. május 4-én kelt intézkedésével 2013-ra is meghosszabbított. Az intézkedésekről az alperesnek tudomása volt. A 2013. évi havi fizetési jegyzékek tartalmazták az alperes összes bérjellegű járandóságát, valamint az azt képező jogcímeket és összegeket, az összes térítményt, amely között a távolléti díj és a kiegészítő juttatás nem szerepelt, valamint az ebből megállapított járandóságot és átutalást. A fizetési jegyzékeket az alperes minden hónapban kézhez kapta. A törvényszék a jogerős ítéletében helytállóan hivatkozott azonban arra, hogy a fizetési jegyzékekből nem volt megállapítható, hogy a munkáltató milyen jogcímeknél vette figyelembe az 50%-os összeget, az az egyes jogcímeknél konkrétan milyen összegű volt, ebbe beletartozott-e a kiegészítő juttatás és annak 50%-a valóban visszatartásra került-e vagy sem. A fizetési jegyzékek számításokat sem tartalmaztak. A téves illetmény megállapítását maga a munkáltató is csak 2014. márciusában, a jogviszony megszüntetés során történt ellenőrzéskor észlelte. Mindezekből következően az alperes alappal bízhatott

abban, hogy a fizetési jegyzékeken feltüntetett és kifizetett összeg megfelelt a munkáltató az illetmény 50%-ának visszatartására vonatkozó intézkedésének, így az illetménye minden egyes jogcíme szerint járó összeg 50%-a, azaz a kiegészítő juttatás 50%-a is visszatartásra került. Fentiek alapján, jogalap nélkül került kifizetésre a kiegészítő juttatás 50%-ot meghaladó része, azonban - helyesen - a Hszt. 106.§ (3) bekezdésében foglalt feltételek nem álltak fenn, ezért az alperes a 60 napon túl visszakövetelt tévesen kifizetett illetmény visszafizetésére nem kötelezhető (Mfv.II.10.072/2017/4.).

- [15] Megjegyzni a Kúria, hogy jelen eljárásban nem az Mt. 164.§-ában foglalt rendelkezések, azaz „az alaptalanság felismerése” volt a vizsgálendő, hanem a Hszt. 106.§ (3) bekezdésében írt feltételek, vagyis a „jogtalanságról tudnia kellett volna” kitétel. Figyelemmel azonban arra, hogy a bizonyítási eljárásban minden kétséget kizáróan megállapítást nyert a fentiek szerint, hogy az alperesnek a kifizetés jogtalanságáról nem kellett tudnia, így a nem megfelelő jogszabályhelyre történő - kereseti, ellenkérelmi, fellebbezési, felülvizsgálati kérelmi és ítéleti - hivatkozások ellenére az eltérő feltérő feltételek vizsgálata a döntés érdemére nem hatottak ki, eltérő döntést nem eredményeztek.
- [16] A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján - az indokolás kiegészítésével - hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [17] A felülvizsgálati eljárásban felmerült 50.000 forint felülvizsgálati eljárási illeték mértékét az Itv. 50.§ (1) bekezdés II. fordulata határozza meg, amely a felperes személyes illetékmentességre tekintettel a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam terhén marad.
- [18] A felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 271. § 1) pontja zárja ki.
- [19] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2017. december 13.

Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. a tanács elnöke, Dr. Bors Szilvia s.k. előadó bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző